

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 213/2025
26.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца COAL PROMET DOO NOVI SAD из Новог Сада, чији је пуномоћник Жарко Вучковић, адвокат из ..., против туженог ДДОР НОВИ САД АДО из Новог Сада, чији је пуномоћник Миланка Аврамовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, вредност спора 32.184.864,00 динара, одлучујући о ревизијама парничних странака које су изјављене против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5999/23 од 20.11.2024. године, у седници одржаној 26.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, ревизија тужиоца и ревизија туженог изјављене против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5999/23 од 20.11.2024. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Новом Саду П 13/22 од 22.09.2023. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име накнаде штете износ од 112.994,70 евра са каматом од 5% на годишњем нивоу почев од 03.02.2016. године до исплате, у динарској противвредности по продајном курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у ком тражи да се обавезе тужени да тужиоцу исплати на име накнаде штете износ од 147.587,70 евра са каматом од 5% на годишњем нивоу почев од 03.02.2016. године до исплате, у динарској противвредности по продајном курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке, пресуђено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 5999/23 од 20.11.2024. године одбијене су жалбе тужиоца и туженог и потврђена је пресуда Привредног суда у Новом Саду П 13/22 од 22.09.2023. године.

Против наведене правноснажне пресуде, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407 став 1 тачка 3 Закона о парничном поступку и погрешне примене материјалног права. Тужени је изјавио благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 10/23), па је утврдио да ревизије тужиоца и туженог нису основане.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревизијом тужиоца се указује да је учињена битна повреда из члана 374. став 1. тачка 3. Закона о парничном поступку, али истовремено се не указује у чему се она састоји у поступку пред другостепеним судом, па су такви паушални наводи без утицаја у поступку одлучивања по ревизији. Наводима туженог да побијана одлука има недостатака због којих се не може испитати јер је неразумљива, те да су разлози на којима се пресуда заснива противречни чињеницама које су у поступку утврђене, упућује се на апсолутно битну повреду из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку која не представља дозвољени ревизијски разлог. Такође, указује се и на погрешну оцену доказа од стране првостепеног суда чиме се суштински оспорава утврђено чињенично стање, а што није ревизијски разлог прописан одредбом члана 407. ЗПП. Разлози за улагање ревизије рестриктивни су и прописани у одредби члана 407. Закона о парничном поступку.

Предмет тужбеног захтева је накнада штете настале превозом робе камионом са приколицом, осигураника туженог, када је приколица приликом транспорта изгорела у пожару, а целокупна роба тужиоца уништена.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са осигураником туженог, Пословна логистика транспорт д.о.о. Бач са огранком у Новом Саду, закључио уговор о превозу робе у међународном друмском превозу, од Добоја и Тузле у БиХ до Сремске Каменице у Србији. Осигураник туженог је у периоду када је дошло до штетног догађаја са туженим имао закључен уговор број 300049246 о осигурању одговорности возара за штете на роби примљеној на превоз у домаћем и међународном транспорту, којим је осигурана одговорност возара за штете на роби (стварима) примљеној на превоз у домаћем и међународном транспорту, по уредним превозним исправама, уз наплату возарине, а које су последица уништења, оштећења и нестанка (губљења) терета. Уговорено је да се одговорност утврђује према одредбама Закона о уговорима о превозу у друмском саобраћају (домаћи транспорт) и Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом (ЦМР), односно Протокола ЦМР Конвенције (међународни транспорт). У члану 4. овог уговора наведено је да осигуравач неће осигураннику надокнадити штете које су последица, између осталог, оштећења, мањка или губитка терета који потичу из узрока који се нису могли спречити нити отклонити пажњом уредног возара (виша сила, ратни и политички ризици, чинидбе државних власти, природног својства или мане робе и други слични случајеви), као ни штете на пошиљкама за које није обрачуната возарина (бесплатан превоз). Чланом 5. Уговора предвиђена је висина накнаде, која се утврђује на основу Услови за осигурање одговорности возара, односно, Тарифе за осигурање одговорности возара у домаћем и међународном транспорту, као и да је висина накнаде из осигурања ограничена по штетном догађају, без обзира да ли се ради о једном или више оштећених који имају право на накнаду и то на следећи начин: у домаћем транспорту на основу одредби Закона о уговорима о превозу у друмском саобраћају, а у међународном транспорту на основу одредби Протокола ЦМР Конвенције. Приликом закључења Уговора број 300049246 о осигурању одговорности возара за штете на роби примљеној на превоз у домаћем и

међународном транспорту, осигураник туженог потписао је изјаву којом је потврдио да је од стране туженог упознат са текстом и садржајем Информације за уговарача осигурања/осигураника. Анексом уговора о сигурању одговорности возара за штете на роби примљеној на превоз у домаћем и међународном транспорту извршено је спецификарање возила која су осигурана тим уговором. Превозник је, према CMR 0111487, у Добоју дана 28.12.2015. године, за тужиоца као примаоца, преузео робу - чарапе термо, екстра, спортска 114 колета, укупне масе 3.025кг, која роба је утоварена у возило NS 253 TŠ/АН 597 NS. У CMR стављена је ознака FCA Добој. Истог дана, према CMR 0111488 превозник је у Тузли, за тужиоца као примаоца, преузео робу - 294 пакета мушких и женских чарапа - 211.680 пари, укупне масе 7.670кг, која роба је утоварена у возило NS 253 TŠ/АН 597 NS којим је управљао возач АА. У CMR стављена је ознака FCA Тузла. Дана 29.12.2015. године око 19:15 часова у Прњавору, Град Шабац, дошло је до пожара на возилу превозника. У овом пожару, уништен је целокупан товар превожене робе- 263.520 пари чарапа укупне тежине 10.695кг.

Утврђено је да је возач камиона предузео мере на гашењу пожара коришћењем противпожарних апарата, да је звао ватрогасце, те да се не ради о вишој сили која се ни на који начин није могла избећи. Такође, одговорност превозника се не може искључити ни у контексту других околности наведених у члану 4. уговора о осигурању (виша сила, ратни и политички ризици, чинидбе државних власти, природног својства или мане робе и други слични случајеви), нити се пожар може подвести под члан 17. став 2. Конвенције CMR која предвиђа искључење одговорности природном грешком робе или околностима које превозилац није могао избећи или последицама које није могао спречити. Такође, утврђено је и да је превоз у току којег је дошло до уништења робе био превоз уз наплату возарине, али са роком плаћања који доспева након извршене услуге и да у том смислу, по предметном уговору о осигурању, исти представља осигурани случај.

Вештачењем финансијске документације продаваца утврђена је вредност уништене робе у износу од 260.582,40 евра.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су, позивајући се на одредбу члана 23. CMR Конвенције, становишта да тужилац има право на накнаду претрпљене штете, али како је одговорност туженог као осигураваача ограничена (уговореном применом члана 23. Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом (CMR) измењеним Протоколом CMR Конвенције), то тужилац има право на претрпљену штету у износу од 112.994,70 евра са каматом, док је за преостали износ од 147.587,70 евра са каматом, тужбени захтев неоснован. Према изнетој аргументацији, обавеза туженог као осигураваача лимитирана је уговором о осигурању где су се у члану 1. став 2. превозник и тужени сагласили да се одговорност цени у складу са Конвенцијом CMR и Протоколом уз ову Конвенцију, што је даље разрађено и потврђено одредбом члана 5. став 2. тачка 2. уговора према којем је висина накнаде из осигурања ограничена по штетном догађају, без обзира да ли се ради о једном или више оштећених који имају право на накнаду у међународном транспорту на основу одредби Протокола CMR Конвенције. Одговорност туженог као осигураваача од одговорности прописана је и одредбом чл. 941. став 1. и члана 919. став 1. Закона о облигационим односима.

Ревизијом тужиоца се оспорава изнето становиште нижестепених судова у погледу лимитиране одговорности туженог уз констатацију да је ова одредба уговора о осигурању ништава јер Протокол уз конвенцију о уговору за међународни превоз робе

друмом није био део правног поретка Републике Србије и супротан је Условима осигурања туженог. Стога сматра да је тужени одговоран по члану 23. Уредбе о ратификацији Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом ЦМР, односно да је тужбени захтев требало усвојити за цео износ оштећене робе.

Ревизијом туженог се такође оспорава досуђени износ обештећења. Тужени сматра да је вредност робе морала бити утврђена на основу писаног докумената – товарног листа у складу са ЦМР Конвенцијом, а не финансијским вештачењем остале документације продавца. Неправилно је примењена и одредба члана 17. став 2. ЦМР Конвенције у погледу тврдње да се пожар није могао избећи.

Ревизије нису основане.

Насупрот ревизијским наводима парничних странака (којима се понављају наводи који су истицани у првостепеном и у жалбеном поступку), Врховни суд је становишта да су нижестепени судови правилно применили материјално право.

Општим условима пословања туженог предвиђено је да се при утврђивању одговорности осигураника за време трајања превоза примењују одредбе из прописа о унутрашњем (домаћем) саобраћају: Закон о уговорима о превозу у друмском саобраћају, Закон о облигационим односима и одредбе из прописа о међународном саобраћају: Конвенција о уговору за међународни превоз робе друмом (Конвенција CMR).

Не стоје наводи тужиоца да је ништава одредба уговора о превозу робе у међународном друмском превозу у погледу примене уговореног лимита из Протокола уз ЦМР Конвенцију, а из разлога што Протокол није ратификован у моменту штетног догађаја. Према члану 925. став 4. Закона о облигационим односима прописано је да су пуноважне одредбе уговора о осигурању којима се износ накнаде ограничава на мањи износ од износа штете. Уговарање лимита осигурања је у диспозицији странака. У конкретном случају лимит одговорности туженог је предвиђен уговором о осигурању, исказан је на потврди о осигурању, а наведен је и у Информацији за уговарача осигурања – осигураника пре закључења уговора о осигурању са којом је осигураник туженог–превозник био упознат. Уговорена примена Протокола уз ЦМР Конвенцију дефинише методологију утврђивања висине накнаде. Превозник је на овакве услове осигурања пристао, потписао уговор који јасно и недвосмислено прописује наведену врсту лимита. Сходно томе, правилан је закључак нижестепених судова да обавеза туженог произлази из уговора о осигурању који кроз примену Протокола дефинише методологију утврђивања висине накнаде и исту лимитира.

Насупрот ревизијским наводима туженог правилно су нижестепени судови утврдили вредност робе у време и у месту у коме је роба примљена на превоз. Према одредби члана 9. став 1. Уредбе о ратификацији Конвенције о уговору за међународни превоз робе (CMR) Конвенције товарни лист је *prima facie* доказ (основни доказ) о условима уговора и о пријему робе од стране превозника. Ставом 2. је прописано да ако товарни лист не садржи специфичне резерве учињене од стране превозиоца, сматраће се, сем ако се друкчије не докаже, да је изгледало да је роба и њена амбалажа била у добром стању када ју је превозилац преузео и да су број пакета, њихове ознаке и бројке одговарале наводима у товарном листу. Дакле, ако је товарни лист непотпун, он није одлучујући доказ о вредности робе. Тада се вредност утврђује према тржишној цени у месту и тренутку пријема, уз помоћ осталих пратећих доказа (рачун, уговор, записник,

сведоци). У конкретном случају утврђено је да товарни лист садржи непотпуну информацију о роби која је одређена само по врсти, па је тужилац могао да доказује супротно. У том смислу, правилно су нижестепени судови применили одредбу члана 23. Уредбе о ратификацији Конвенције о уговору за међународни превоз робе (CMR). У преосталом делу ревизије у погледу тврдње да постоје околности које искључују одговорност туженог, односно да се пожар у конкретном случају није могао избећи, тужени оспорава правилност утврђеног чињенично стања на којем су засноване нижестепене одлуке. Утврђено је да се да се у конкретном случају не ради о вишој сили, нити се одговорност превозника може искључити у контексту других околности наведених у уговору о осигурању односно прописаних одредбом члана 17. став 2. Уредбе о ратификацији Конвенције о уговору за међународни превоз робе (CMR). Погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, независно од примене материјалног права, не представља дозвољени ревијски разлог у смислу члана 407. ст. 2. Закона о парничном поступку.

Следемо реченог, на основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**